

Hirdetéseikért és pályázatokért orthodox szempontból nem vállalunk felelősséget.

Pályázatok

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vas-
tagon szedett betűkből 32 fillér. Pályá-
zatok felvételnek: Budapest, Sip utca 10.
— Hirdetések díja előre fizetendő. —

A felszólaló orth. hitközség
előjárósága pályázatot hirdet
szóli állásra. Pályázhat 40 évnél
nem idősebb magyar állampolgár,
kinek három elismert orth. rabbi-
tól kabolója van és egyben pél-
daadó, vallásos életű és jóhangu
Bal-Tfile és Bal-kojre. Javá-
dalmazása: konyhakertes lakás, fű-
tés, villanyvilágítás, pénzbeli fize-
tés megegyezése szerint és mellék-
jövedelmek. Az állást elnyerni
óhajtok úgy az eddigi működé-
sükről, valamint családi állapotuk-
ról tanuskodó bizonyítványukat az
alulírt hitközség elnökségéhez mi-
előbb nyújtják be. Utazási költsé-
get csakis az általunk meghívot-
taknak térítünk meg.

Felszólaló, (Borsód m.) 1928.
augusztus 20.

A felszólaló orth. hitközség
előjárósága:

Kaufmann Samuel, Klein Bernát,
alelnök. elnök.

A miskolczi szefard hitközség
pályázatot hirdet

ש"ב ראשון מומחה לרבים בכל עניי
ש"ב ומפורסם בר"ש בפנים ובחוץ.

Ha a vázolt követelményeken fe-
lül נעלה is, elsőbbséget rész-
szesül. Utiköltség csak a megvá-
lasztottnak térítelik meg. Pályáza-
tok Sprei Izidor elnök címére küld-
dendők.

SCHÜCK

orthodox fiuinternátus

Budapest, VII., Kertész u. 32.

Bentlakó diákoknak.
Szeretetteljes gondosság.

Uj héber könyvkereskedés!

Szántó Zsigmond

könyv- és papírkereskedése

VII., Sip-u. 12. (a hitközség székhá-
zában) megnyit. Ajánlja legolcsóbb napi
áron az összes ünnepi és alkalmi szer-
tartási cikkeket, u. m. Talszim, Tefillin,
Machsorim, Szidurim, stb. Jahrzeitáb-
lak legolcsóbban csak itt rendelhető
meg.

Apró hirdetések

Hirdetési díjszabás: minden szó egyszeri
beiktatása 13, vasgagyon szedett betűkből
26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII.,
Sip utca 10. — Jelíges levelek kettős bo-
ritékban válaszbélyeggel ugyanoda inté-
zendők. — Apróhirdetések csak a díj elő-
zetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság

HUSZ ESZTENDŐ óta közvetit
házasságot Nagy Jenő Rákóczi
ut 57/b — Telefon (cégnélküli
levelezés).

GAZDÁLKODÁSBA benősülne 29
éves ambiciós vallásos gazdasági
intéző. Privát sadchen is írhat
„Mintagazda“ jelígre.

KERESEK szépnek mondott leány-
nyom részére böcher, ki haj-
landó és alkalmas a sojchet-
pályára, mit nálam kitanulhat.
Kap megfelelő hozományt, hosz-
szabb időre teljes ellátást és
szoba butort; biztosítok kitűnő
állást is. Ajánlkozók (lehet fia-
tal özvegyember is) leveleiket
„Serencse“ jelígre a kiadóba
küldjék.

Állást nyer

SUCHE junges, frommes, jüdisches
Mädchen das in Wirtschaft und
Küche helfen kann, und Kinder
gerne hat. Dienstmädchen vorhan-
den. Gestetener Imre, Győr, Mun-
kácsy-utca 8.

FELVESZEK vas- fűszer- és ve-
gyesáru üzletembe tanulóknak
egy vallásos, ügyes fiút. Brack
Fülöp, Jászkarajenő.

Állást keres

VALLÁSOS BÖCHER, talmid chó-
chom elvállalna talmudtanítói állást
kisebb vagy nagyobb hitközség-
ben. Ajánlatokat „Böcher“ jelígen
a kiadóhivatal továbbít.

BETÜSZEDŐ, ki szombatban nem
dolgozik, állást keres, ellátás és
csekély fizetés mellett. Megkere-
sések Schwarz könyvnyomdába
Kiskunmajsára kéretnek.

Különféle

ORTH ISKOLA hittanítója diákok
teljes ellátásra elvállal. — Teréz-
körtut 3. II. 10.

KÉT TANULÓT, fiút vagy leányt
kitűnő orthodox ellátással vállal-
nék. Korrepetálás. Tanárfelügye-
let. Schnur, Népszínház u. 47. I. 5.

SÍRKÖVEK minden kivitel-
ben legolcsóbb gyári áron
Schreiber Jakob
villanyerőre berendezett
sirközemében Debre-
cen, Hunyadi-utca 14.

KÖNYV, füzet, folyóirat, hébi
magyar vagy német szövegű la-
kodalmi meghívó és bármiféle
nyomtatvány a legkifogástala-
bul készül Schwartz Lipót
könyvnyomdájában Kun-
szentmiklós. Kérjen áraján-
latot.

Szegélykiáltás!

Évek óta sorsüldözött, 8 gyer-
mekes családapá, ki nem képes
az élet súlyával megbirkózni, 10
havi házbértartozása miatt, bírói
végítélet alapján kilakoltatás előtt
áll. A türelmes háztulajdonos hu-
manitásának köszönhető, hogy jo-
gait ezideig nem érvényesítette.
Nemesszivű zsidó testvéreim! Ki
nem felezhet hálával kérem
nagyrabecsült támogatásukat,
hogy 540 P házbértar ózámom ki-
egyenlítése után hajlékomban
nagy számú családommal tovább
maradhassak. „Keszivo vacha-
szimo tajvo“ jelíge alatt a lap
kiadóhivatala továbbítja az ado-
mányokat.

Szegény leány kiházásitáshoz

kinek öreg atya képtelen a lako-
dalom szükségletét előteremteni,
ezuton kéretik fel a nagyközönség,
hogy a szept. 9. d. u. 3 órára kitű-
zött lakodalomra pénzt, ill. szere-
tetadományokat küldjön. Az apa,
LANG KÁLMÁN, S. A. UJHELY
(Árpád-u. 20) 40 évig volt tanító
különböző helyeken és ünnepélye-
sen meghívja tanítványait a leá-
nya lakodalomra. Násznagy való-
színűleg a munkácsi főrabbi lesz.

ידיעות ציוניות

ZSIDÓ UJSÁG

A magyar orth. zsidóság hetilapja.

Megjelenik hetenkint egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VII., SIP-UTCA 10.
TELEFON: József 425-90.

ALAPITOTTA:
GROSZBERG LIPÓT ז"ל

ELŐFIZETESI DÍJ: 1 ÉVRE P 20.—
6 P 10.—
KÖLFÖLDRE 1 P 22.—
Postascheckekontó-szám: 50791.

Az „egységes” vallásról

Hódmezővásárhelyen az ország-
gos református lelkes-egyesület
közgyűlést tartott e héten. Ebből
az alkalomból dr. Balthazár De-
zső debreceni református püspök
nagy beszédben támadta a leg-
újabb pápai enciklikát, amely meg-
tiltja a hívőknek, hogy a keresz-
tény egységről tárgyaljanak nem-
katholikusokkal. Ez a beszéd any-
nyiban érdekel bennünket, hogy a
református püspök beszédének
kommentálásánál csakhamar kiüt-
köztek az elmaradhatatlan zsidó és
zsidózó momentumok. Az egyik
publicista természetesen találja a
pápai bulla álláspontját és a zsi-
dóságra hivatkozik, amely szin-
tén csak úgy tudja elképzelni a
vallások egységét, ha mindenki
zsidó lesz. Ez téves beállítá-
s, mely érvényesíthető is lehet,
mert egy kis lelkiismeretlenséggel
ki lehet belőle sütni: ime a zsidó-
ság világalomra törekszik. Ev-
vel szemben az igazság az, hogy a
zsidóság egyáltalában nem álmo-
dozik arról, hogy az emberiség zsi-
dóvá lesz. Zsidó tanítás szerint a
Tóra törvényei csak a zsidókra kö-
telezők, a többi népek teljesen meg-
felelnek emberi hivatásuknak, tel-
jesen kiérdemlik az örök üdvöz-
velő jogukat, ha Noach fiainak
törvényei, azaz az atheizmuson.
a gondviselő Isteneszmén alapuló
általános erkölcsstan
szerint rendezik be életüket.
Valóban csak ilyen alapon jöhet
létre a keresztény egység is, azaz
a vallási béke.

És van egy másik keresztény
egység is, amelynek tanui lehet-
tünk immár tíz év óta. E keresz-
tény egység alapja az volt, hogy
csinálni kell közös keresztény fron-
tot — a zsidók ellen. E tekintet-
ben meghatározó egyetértés jött lét-

re a különféle keresztény feleke-
zetű vezető férfiak között. Sőt e
tekintetben a katolikus exkluzi-
vitas előharcosai, a jezsuiták, elől
jártak, ők alkották meg a keresz-
tény frontot. Ennek érdekében a
katolikus vezérférfiak eltűrték
azt, hogy a református püspökök
is kaptak kis birtokocskákat. Mi-
helyt azonban komolyan kezde-
nek arról beszélni, hogy utóvégre
a kereszténység vallás is, nem-
csak zsidófalás, akkor vége a gyü-
lölet abroncsa által összetartott
egységnek. A budapesti délutáni

antiszemita lap meg is írja Baltha-
zárról, hogy az ő elve: »inkább
száz zsidó, mint egy pápista« és
tulajdonképpen a zsidósággal szö-
vetkezik a katolicizmus ellen.
Ilyen beállítás szerint keresztény
egység alatt természetesen zsidó
ellenséget kell érteni.

Ha igaz a közmondás: »az egy-
ségben az erő«, akkor az elmúlt
évtized u. n. keresztény egységé-
ben benne van az ország erköl-
csi leröplenedése, amely a vallás
egysége fantomjának áldozatul
dobja a társadalom békéjét.

Német rabbik szózata a nagy ünnepekért

A német rabbi-egyesület előjá-
rásága a közelgő ünnepek alkalmá-
ból felhívással fordul a német
zsidósághoz. A felhívás arról tesz-
tanúságot, hogy az üzleti élet ro-
hanó ütemje még a nagy ünnepe-
ken sem halkul el. Rojshasonókor
és kiengesztelés napján sem kap-
nak izraelita alkalmazottak sza-
badtságot. Sokszor előfordul azon-
ban az is, hogy az alkalmazott
nem mer kéri szabadságot, vagy
idők múltán annyira eltompult az
életküzdelemben. A rabbi-egyesület
épen ezért szükségesnek tartotta
a felhívás kibocsátását, amelyben
többek között ezt mondja:

— Nemsokára a Rojshasonó
és a Jojm kipür templomba és
csendes házi ünneplésre szólítja
a híveket. Felelősségünk és aggó-

dásunk indít bennünket arra, hogy
komoly szóval forduljunk a német
zsidókhoz. Elég baj, hogy sokunk-
nál elveszett a szombat, családi éle-
tünk forrása, közösségünk legne-
mesebb erőnyeinek gyökere, lel-
künknek napja, hittünk tanubi-
zonysága. Már a félelmes napok
is áldozatul esenek az anyagi-
ságnak? Minden zsidó üzlettulajdo-
nos mentse fel alkalmazottait e na-
pokban a munkától. Bárcsak meg-
értést találnának az illetékeseknél
azok a hűségesek, akiknek mélysé-
ges lelki szükségletük van a vallá-
si kötelességhez képest szombatot
és ünnepet megülni. A zsidósághoz
való hűség áldozatot követel...
Távozzék az ünnepek alkalmából
a gond; az Istenben való öröm
maradjon erőök forrása.

„A szabad pályákat tulnyomó részben héber osztatok szállják meg...”

A szegény falusi zsidó szatócs becsületesen és nehéz munkával igyekszik családjának a legszükségesebbet szerezni és nem is sejti, hogyan mérgezi meg a környezete a falusi nép lelkét. Csak forradalmi vagy ellenforradalmi kitérősek alkalmával derül ki, hogy a néplélek kráterjébe mennyi piszok rakódott le, amely aztán kitör és pusztít. A lélekmérgezés munkáját legtervszerűbben bizonyos sajtóorganumok végzik. Így van alkalmunk olvasni a »Magyar Falu« című kisgazdálapon, amely Gömbös Gyula honvédelmi államtitkárunk szöcsöve: »Gondoskodik róla a mi Leonidásunk (ez öméltóságának görögösített neve) ki háromszázad magával porrá zuzza a magyarság thermophillei (!) (ez a vereckei szoros hellenizált neve) szorosán nemzetelő céllal beözönlő judeai

hadakat.«

Ezt a cikket állítólag egy paraszt írja, aki a fajvédőpárt egész létszámát 300 főre becsüli, ami valószínűleg túlzás. Az írás alapeszméje egyébiránt az, hogy az összes magyar bajok oka: a zsidó. Ezt már csak a legbutább malajoknak lehet bebeszélni Afrikában, de a magyar parasztot ugylátszik, még éretlenebbnek tartják. Különben hogyan mernének sajtó alá venni ilyen kijelentéseket: »a teljes elpusztulás veszélye fenyeget magyar testvéreim minket is, a bennünket dudva módra fojtogató zsidósággal szemben« (!) »Vaknak kell bennünket nevezni, ha nem látjuk, hogy igyekszik erkölcsileg és anyagilag letiporni, megfojtani bennünket ez az élősdű faj.« A szabad pályákat immár tulnyomó részben héber osztatok szállják meg.

E beállítás értelmében Magyarország közléte tulajdonképpen csupa puritánság volna, de jöttek a zsidók, elfoglalták az összes minisztériumokat, az egész közigazgatást: »korrupciót, protekciót, csődöt, licitációt honosítottak meg közéletünkben«. A paraszt tudvalevőleg az önzetlenség mintaképe, nem spekulál termékeivel, nem olvas újságot, nem tudja, mi a buza ára, a gyümölcs értéke és elhirtelenkedve kidobja a piacra. Miért van tehát drágulás? Nagyon egyszerű, a zsidók okozzák. »Nemzetünk legnemzetibb érzelmű rétegét, a földmivelő kisgazdákat terményárlerontó és szükségleti cikk árfelhajtó politikájukkal adósságba kergették«. A földbirtokreform dolga is igen egyszerű megoldás. Az, hogy a nagy latifundiumok gátolják a kérdés helyes megoldását, egyszerűen nem igaz, ellenben

Legenda

Zsargonból: Drexler Béla, Szendrő.

(Befejezés)

Miközben néma csend borult a korcsmáros házára, Reb Joél a korcsma asztalnál ült s fejét a tenyerébe hajtva elmerült gondolataiba. Nem hitt a szemeinek, ébren van-e avagy csunya gyótró álom az egész...

Végre hajnalhasadtakor erőt vett rajta az álom és a korcsma asztalánál elaludt.

Szombat reggel, alig, hogy hajnalodott, a korcsmáros kiment az udvarba és a legnagyobb ámulatára egy idegen kocsi látott a szin alatt. Megkérdezte a szolgáját, hogyan került az oda? A szolga azt válaszolta, hogy egy zsidó pap érkezett az éjszaka ezen a kocsin. A korcsmáros eleinte ezt nem akarta elhinni, amíg meg nem látta az istállóban az idegen lovakat s a korcsmáros a mélyen alvó Reb Joélt. A korcsmáros nem magyarázhatta másként Reb Joél szombati vizitjét, minthogy a faluban

eltévesztették a számítás s nem szombat, hanem egy hétköznap van, mert hiszen lehetetlen, hogy Reb Joél pénteken éjszaka érkezék kocsin az ő korcsmájába megszállni... Lelkendezve szaladt be házába s a még jóízűen alvó feleségét felkeltette, majd egy pár szóval megmagyarázta neki, hogy milyen előkelő vendéget kaptak az éjszaka. Természetesen az asszony is szentül meg volt győződve, hogy ők számítottak rosszul és egy hétköznapból szombatot csináltak. Most már mindketten — egyesült erővel azon fáradoztak, hogy a szombat nyomait eltüntessék; a gyertyatartókat eltávolították, a kályhában pattogó tüzet raktak, a korcsmáros rágyújtott a pipájára és vígan eregette belőle a füstfelhőket: a felesége pedig köznapi köntöst öltve serényen nekilátott a főzésnek. Rövid pár perc elteltével a korcsmáros házában az előbb még csendes szombati hangulatot egy forgalmas hétköznap jellege váltotta fel. Örökdedek afőlött, hogy Reb Joél valahogy észre ne vegye, milyen am hórec lakja a házat, aki egy

egyszerű hétköznapot szombattá avat...

A nap már magasán járt az égen, mikor Reb Joél felébredt. Első tekintete az ablakra esett, melyen keresztül — ámulva, ámulva — látta a balboszt, amint az utóbbi sötét füstfelhőket ereget hosszúszáru csibukjából. »Mi történt velem?« — kapott fejéhez Reb Joél, hiszen úgy látszik hogy ma nem is szombat van; a korcsmáros hétköznapit öltözetben ül és pipázik, a felesége pedig a konyhában vígan pattogó tűz mellett szorgoskodik. Ez nem lehet másképp, mint hogy az egész szombatot még az erdőn aludtuk végig — gondolta Reb Joél — és csak szombat este értünk ide a korcsmároshoz; eszerint most már vasárnap reggel van... Reb Joél nem is akart időt vesztegetni, szólt a kocsiának, fogjon be és tüstént elhajtott.

— Ne törődj vele — szólt a fe-

igaz, hogy a baj ez: »a drága magyar vérrrel locsolt földünkre indította meg (a zsidóság) gyalázatos offenzíváját.« Felelős körök keresik az okát, miért is nem lehet a falusi földmivelőnek kis házikót felépíttetni, kísérletezik és tervez a FAKSZ, de jön a mi cikkirónk s egyszerűen kijelenti, hogy nem kell faksznikat csinálni, hanem esetleg némileg kártalanítva szorítsuk vissza őket a füttyülő és pántlikához.

Hogy ilyen izgatás mellett az eredmény az, hogy a zsidók földjei és bérletei után a grófok földjei és a miniszterek bérleteire is kerül a sor, ha a csendőrség be nem avatkozik, amint ez Romániában megtörtént, erre természetesen nem gondolnak a parasztvezetők. Arra sem gondolnak, hogy mérhetetlen lelki pusztulást végez a paraszt lelki világában, ha ezeket a neveket: Abrahám, Dávid, amelyeket a pap a templomban a keresztények előtt is tisztelt patriarcháknak tüntet fel, gunyos és lealacsonyító modorban használják izgatási célból.

Az egész dologban egy vigasztaló. Jó régen volt, hogy megjelent az utcákon egy plakát: »minden intelligens ember olvassa az X folyóiratot«. Ehhez egy kritikus azt a megjegyzést fűzte: »a többi, nem-intelligens pedig írja.« A magyar paraszt józan, intelligens. És, ha igaz, hogy minden józan paraszt olvas bizonyos parasztlapokat, akkor »a többi... stb.«

Halachikus irodalom Magyarországon

Schwarz Zsigmond ismert kisvárdai talmudtudós most adta ki »Ateresz Poz« c. művét, amely a »düchenolás« (a kohániták áldásmondása) törvényeit foglalja magában részletesen. Mivel szerző élénk talmudtudományi levelezésben áll korunk sok talmudikus kapacitásával, műve irodalomtörténetileg is érdekes lesz idővel. Fivére, Schwarz József nagyváradi egyleti rabbi 22 adalékkal szerepel a műben. Ahol fellapozzuk, érdekes részletekre bukkanunk. A düchenolás utáni jehirocajn talányos rövidítése ma-

gyarázataiban azonban nem jutott tovább a Jaavécz-nál, aki 150 évvel ezelőtt már igyekezett kihámozni a jelentésüket.

Most kaptuk kézhez a Vácott immár 35 év óta megjelenő és Katzburg Dávid talmudtudós által szerkesztett »Tél-Talpijojsz« folyóirat évfolyamzáró számát. Cikkek vannak benne Rubinstein Dávid mezőkovácsházai, Welcz Izrael pesti, Altmann Simon szendrői rabbiktól és Breuer Jenőtől Nagymarosról. Friedmann Abrahám váci talmudtudós közli azt az érdekes levélváltást, amely közte és a hitközség főbábjá, Silberstein Josua között folyt le különféle halachikus témákról.

Kitűnő minőségű

Hutter

שר שזרזא שזאפאן

kapható minden fűszer- és festékeskedésben. — Gyártja a budapesti orth hitközség rabbinátusának felügyelete mellett: Hutter József szappangyár és Olajipar r. t. Budapest, VII., Erzsébet körút 6. — Telefon. J. 461—92. 93. 94. 408—92.

Wesilla mosószert hódít mindenütt

lesége — a fődolog, hogy nem vette észre a mi nevetséges köznapi szombatunkat...

A pihent lovak szélvészént száguldottak, mialatt Reb Joél végigsorakoztatta agyában a »sulchan aruch« összes idevonatkozatható szakaszait, hogy vajjon milyen nagy bünt követett ő el — bár önhibáján kívül — a szombat megszegésével. Nem tudta, vajjon az emlékezetes éjszakán a lovak mikor állhattak el, hiszen az is könnyen lehetséges — gondolta — hogy a lovak még nappal, tehát a szombat beköszöntése előtt csökönnyösödtek meg az uton, mely esetben az ut hátralevő részét, a falu korcsmárosáig, az utójelek szerint, szombat este tették meg. De valószínűbb az a feltevés, — szötte tovább Reb Joél gondolatait, — hogy már sabosz volt, amikor a kocsi megállt s ez esetben súlyosan vétkezett — ha nem is készakarva. Mindenesetre föltette magában, hogy a legkevényebb büntetések egyikét fogja magára alkalmazni.

Villámcsapásként hatott Reb Jo-

élra, midőn kocsiával városának piacára ért, éppen akkor, mikor ünnepi köntöst és strejmlit öltött hivei a templomból hazafelé igyekeztek. Reb Joél nem akart hinni szemeinek, csak amikor hivei közelebb értek hozzá s meggyőződött az ő rettenetes és megsemmisítő tévedéséről, nem bírt tovább uralkodni magán, idegei felmondták a szolgálatot és a sok kérdő tekintetek ránehezédő sulya alatt ajka csak annyit bírt még rebegni: »Jiden, hats rachmones, es is a inglick, golsstróf, ich well enk schojn alles ferzehlen«. S e szavakkal eszméletlenül terült el a kocsiában. Majd lakásába vándorolt és ágyának esett.

Csak másnap reggel lett jobban. S miután aggodó és kétségbeesett családjának töviről-hegyire mindent elmesélt, egyenesen a Berdicsevihez vette útját. Odaérve a Berdicsevi bátorító szavaira töredelmesen bevallotta, hogy milyen szerencsétlenül járt s miközben szentül megfogadta, hogy ezentul mérsékelni fogja szigorú ítéleteit, sirva kérte a Berdicsevit, írjon elő számára egy tesüvót,

mellyel súlyos bűnéért vezekeljen. A Berdicsevi mélyen elgondolkodva hallgatta végig Reb Joél szomorú élményét, szeretetteljesen megveregette vállát, majd úgy nyilatkozott, hogy bűnéért már megbűnhődött a kiállott izgalmak és szegényérzet váltságával.

— Eredj haza békével — mondá a Berdicsevi, — gyarapítsad továbbra is tudományodat és terjeszd szent Tóránk tanait, bűntess ott, ahol szükségét látod, de csak mértékkel!

Reb Joél szinte újjáéledt a Berdicsevi jószágos és kedves szavai hallatára, majd midőn hálásan megköszönte a vele szemben táplált jószágát, boldogan rohant haza, szeretett családjá körébe, ahol nem győzte dicsérni a Berdicsevi cadik erőnyeit és elnéző biráskodását. A következő szombaton Reb Joél hálalokomát rendezett, mely alkalommal elbeszélte ámuló hiveinek emlékeztető élményét és a Berdicsevi nagylelkűségét. S ezzel fejezte be elbeszélését: »a bój-száj, mindezekből az a tanulság, hogy ne itélj embertársad fölől, amíg az ő helyzetébe nem kerülsz.

HIREK

NAPTÁR

Sabosz *Nicovim-Vajelech*, Elül 23.
 Sabosz kezdete (Bpesi): 6 óra 05 p
 „ kimenetele „ 6 „ 50 „
 Vasárnap: *szelich jisz* első napja.
 Péntek: *Erev Rojshasonó* 5689.

A „Zsidó Ujság“ jövő heti, ünnepi száma nagy terjedelemben, változatos, gazdag tartalommal fog megjelenni. Hirdetéseket ezen számra f. hó 11-ig veszünk fel. — Az ünnepi számra való előmunkálatok folytán e héten csonka számot adunk.

Olvasóinkhoz! Felkérjük mindazon igen t. olvasóinkat, akiknek előfizetése f. hó 1-én vagy még előbb lejárt, hogy azt postafordultával megújítani sziveskedjenek. Az átutalás legegyszerűbb módja belföldön postatakarékpénztári csekk útján (50,791 sz.): külföldön pedig nemzetközi postautalványon eszközölhet. — Romániában az előfizetési összeg (évi 600 lei) az Anglobankhoz Nagyv. adra küldendő „Groszberg J. nő, Oradea“ folyószámla javára.

— Nem választották meg dr. Breuert. A *Zsidó Ujság* megírta, hogy a frankfurti Breuer-féle hitközség szeptember 2-ára tűzte ki a rabbiválasztást, amelynek egyetlen pontja: megkapja-e az elhunyt dr. Breuer Salamon főrabbi fia: Rafael, a jelenlegi aschaffenburgi rabbi a többséget. Megírtuk, hogy milyen példaadó a hitközség eljárása, amely Posen dájene döntése szerint a *chazoko* elv kidomborítására csak egy jelöltre rendelte el a szavazást.

Közben megjelent a választási rendelet, amely mintája lehet a becsületes, tiszta választásnak. A vasárnap lezajlott választáson a kb. 1000 választó közül csak 390-en szavaztak mellette s így a volt ellenfele, aki épen a *chazoko*-elv miatt lemondott, dr. Klein, a nyitrai születésű nürnbergi rabbi kilátásai nagyon megjavultak.

— A győri szombattartó kereskedők sérelme. A vasárnapi munkaszünetről szóló kereskedelmi miniszteri rendelet értelmében oly városban, ahol a kereskedők kétharmad többséggel az összes üzletek vasárnapi teljes zárvatartása mellett szavaznak, az ott be is hozható. Győrről a 261 üzletes közül 213 kívánta a vasárnapi zárvatartást és így a város polgármestere azt el is rendelte. — Megjegyezzük, hogy a korlátozás nem vonatkozik az élelmiszerüzletekre, amelyekre nézve ezentul is változatlanul az eddigi gyakorlat mérvadó.

— Az orthodox hitközségi tisztviselők egyesületének legutóbbi közgyűlésén t. k. megnyilvánult az óhaj, hogy a hitközségek engedélyezzenek két szombatot az évben, amikor csupán az egyesületnek lehet adományozni a Tóra előtt. Aki kéri továbbá, hogy az egész évben is szerepeljen az egyesület azon intézmények között, amelyek javára adományozni lehet. — Oly szerény kívánságok, melyeknek engedélyezése — reméljük — nem fog sehol akadályokba ütközni.

— A putnoki rabbiinstalláció. Kedden, f. hó 4-én, iktatta elárult rabbiszékébe nagy ünnepségek keretében a putnoki orthodox hitközség *Teitelbaum Henriket*, az egyhangulag megválasztott eddigi kabai főrabbit. Ezt megelőzőleg, szombaton megható, bensőséges hangulatban bucsuzott el a kabai orth. hitközségtől a nagytudású és közszeretetlen álló főrabbi. A délelőtti i-tentisztelet folyamán mesterien felépített, klasszikus veretű beszédben köszönt el rajongó hivatól. Könnyes szemekkel köszönte meg a hitközség tagjainak, miszerint áldozatkészégükkel lehetővé tették számára, hogy közel 2 évtizeden keresztül kizárólag a Tóra-tanulásnak szentelhesse életét. Délután a hitközség apraja-nagyja adta egymás kezébe a kilincset a paplakban. Vasárnap a hitközség diszközgyűlést tartott, melyre a távozó főrabbit küldöttségileg hívta meg. Itt *Rosenfeld Gyula* hitk. elnök üdvözölte őt mélyen szántó beszédben. A diszközgyűlés a főrabbi érdemeit jegyzőkönyvileg örökítette meg. Este nagy bankett volt, melyen az első felköszöntőt *Rosenfeld* hitk. elnök mondta. Felszólltak még, a főrabbin kívül, *Rosenfeld Ferenc*, *Cinn Mózes*, *Groszmann Henrik* és *Salcer Jenő* (Mád).

— A váci Tiferesz *Bachurim* egyesület az elmúlt szombaton a reggeli imák keretében kettős avató ünnepélyt rendezett. Felavatták az éppen elkészült, művészies kivitelű *Orajn Hakojdes-t* s a Kutt-

ner Sándor által adományozott *Porajches-t*. Nagyszámu iátogatottság mellett tartotta *Preis J.* Henrik egyleti előadó tartalmas avatóbeszédét. A hála és elismerés hangján emlékezett meg *Hirschfeld Fülöp* alelnökről, valamint a többi egyleti tagokról, akik adományaikkal a frigyszekrény elkészítéséhez hozzájárultak. Ki emelte még *Kuttner Sándor* nemességét a szép *porajches* adományozásáért. Az egylet közszönetének tolmácsolása után az énekpar *Pápa Leó* vezetésével az „Écz Chajim hi lamachzikim...“ himnuszára zendített, kellő hatással.

— A „Somré Sabosz“ egylet (Rákóczi-ut 64.) választásaihoz pótlólag a köv. megválasztottak jegyzékét közlik velünk: *Örökös diszelnökök*: Gábor Vilmos, Árvai Ármán. *Társelnök*: Szenes Manó. *Pénztárnok*: Berger Bernát. *Ellenőr*: Molnár Lajos. *Gazda*: Fried Márton. *Választmányi tagok*: Berkovits Simon, Blau Mór, Fischer Vilmos, Gewürz Lázár, Haas Jakab, Haber Mór, Hoffmann Lajos, Kaiser Dániel, Kohn Vilmos, Pataki Miklós, dr. Rosenberg Miksa, Rosenberger József, Sebök Albert, Stern Adolf, Tillemann Sebestyén, Ungár Samu, Weisz Mór, Wiesner Ignác. *Pótagok*: Weiner Mór, Österreicher Lipót, Reisinger Izidor, Steiner Ervin, Steiner Henrik, Löwensohn Hermann.

— A mezőkeresztesi főrabbinál. Nagy részvétellel értesültünk *Cseh József* borsód-mezőkeresztesi főrabbinak hosszú, súlyos betegségéről. A Városmajor-szanatórium orvosainak odaadó kezelése után a rabbit átvitték a Rókus-kórházba. Emberi és vallási kötelességünknek tartottuk, hogy a Rókusban meglátogassuk. A főrabbi a legnagyobb elismerés hangján és hálaérzettel emlékezett meg dr. *Egerváry Tibor* és dr. *Adler-Rácz Antal* kórházi orvosok humanizmusáról, odaadásáról, az orvosi ethika legmagasabb követelményeinek is eleget tevő nemességéről. A mennyei gondviselés áldását kéri orvosaira! A nagybeteg ezuton is kéri összes ismerőseit, akikkel 35 évi lelkipásztori minőségében megismerkedhetett, hogy a beköve kezendő nagy ünnepeken imádkozzanak felgyógyulásáért (héber neve: *Óser Eljokim ben Sendl*). A magunk részéről is gyors gyógyulást *refuo selemo-t* kívánunk az érdem-dus főrabbinak.

Wesilla mosás a legideálisabb

Ceres-ételzsir

a szokott kiváló minő-
 orth. ségben minden fűszer-,
 csemege- és élelmiszer-
 üzletben kapható.

Hutter József szappangár
 Olajipar részvénytársaság
 Budapest, Erzsébet-körút 6.

Telefon: J. 461—92, 93, 94. J. 408—92

— Rabbiválasztások. A *kiskunfélegyházi* orth. hitközség vasárnap tartotta rabbiválasztó közgyűlését *Frank Miksa*, a hitk. nagyerdemű elnökének vezetése mellett. A közgyűlés impozáns többséggel, nagy lelkesedéssel választotta meg *Liebermann Ármint*, az alsóbodrogközi kerület (*Zemolén-Ricse*) hirneves főrabbiját. Ha a főrabbi az új állást elfogadja, amiről még nem nyilatkozott, betöltésre kerül a csaknem felszáradó üresedésben levő félegyházi főrabbiállam. — A bánfnyunyadi hitközség *Grünwald Lévi* viski papot választotta meg főrabbijául. — Trancsénben dr. Fischer Benjamin távozásával megüresedett (neológ) rabbiszéket dr. Keller Pinchasz bacsotopolvai rabbival töltötték be. Nevezett „Israel“ címen és *Marteff* (héberül ugyanazt jelenti, mint Keller, *snemetül*, pince) álnévvel lapot adott ki Szabadkán.

— Fényes esküvő zajlott le vasárnap a Kánczy-utcai orth. templomban, *Stern Ödön* a budapesti „Tiferesz *Bachurim*“ elnöke és évtizedes felvirágoztatója tartotta egybekelési ünnepélyét *Friedländer Bellus* kisasszonnyal Debrecenből. A vendégektől túlszűfolt templomudvarban *Strasser Salamon* debreceni főrabbi véggezte az esketési szertartást. Az esti disztribúción elhangzott szónoklatok egyhangzó ovációi voltak az ifjú párnak. Legelőszörnek *Sussmann Vilmos* és *Spiegel Andor* ez ifjuság nevében szólltak fel és átnyújtották az ünnepelt vőlegénynek a Tiferesz *Bachurim* egy diszkolevelét és ezüst diszserlegét. Majd a debreceni főrabbi értes, formás mondatokba öntött, mély gondolatokkal telített beszédétől visszhangzott a nagyterem, amely beszédet *Sussmann pesti rabbi* tartalmas szónoklata követett. *Bloch miskolci* előjáró után *öbudaí Freudiger Abraham* budapesti hitk. elnök felszóllása emelte az ünnepség fényét. *Dr. Deutsch Adolf* igazgató és *Abrahamsohn* főrabbi-vezértitkár élvezetes szónoki beszédei után *Pfeffer Mór* talmudtudós szóllt még fel. A mindvégig kedélyes lakodalom a „miczvetenczli“-k lejítésével éjfél utáni fél 2 kor ért véget.

— A kiskőrösi orth. hitközség közgyűlése határozatilag kimondotta hogy tisztviselőinek nyugdíjba menésük esetén a teljes fizetést adja nyugdíjként, lakással együtt. — Követőre méltó!

KORN
 kalapárúház
 BUDAPEST
 Népszínház-utca 45.

Kedves Hitrokon!

Szives figyelmébe ajánljuk, hogy férfikalap szükségletét áruházunkban beszerezni sziveskedjék.

Raktárunkon dús választékban a legjobb minőségű férfikalapok állanak t. c. rendelkezésére és azokat a legjutányosabb árban áll módunkban elárusítani.

Mint a szakmában egyedüli szombattartó férfikalap-üzlet bizton reméljük, hogy szükségletét nálunk fogja fedezni és előre is biztosíthatjuk a legkifogástalanabb és legpontosabb kiszolgálásról.

Kitünő tisztelettel

Korn Testvérek

Diétások! Kétszersült!

Kétszersült szükségletét legkisebb mennyiségben is postán beszerezheti

Weisz Mór orth. kóser keksz-, kétszersült- és teasütemények gyárában

Budapest, VII., Dob ucca 22.

Telefon: József 423—65.

— A keksz és kétszersült tej, ill. vaj nélkül készül! —

— **Haláleset.** Makóról jelenti tudósítónk: Városszerte mély részvétet keltett Breuer Nathánné, szül. Lichtenstein Fáni korai elhunyt. Élete tavaszán, 24 éves korában ragadta el a halál a nemes fiatal nőt, aki *R. Hilél Koloméer* dédunokája és — az újfehértói főrabbi unokahúga volt.

— **Epe- és májbetegségek**nél, epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a **Ferenc József** vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorral vesszük be. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Családi hírek

Epstein Lenkét, Budapest, eljegyezte *Goldner Károly* Kassáról. (Minden külön értesítés helyett.)

Friedmann Szeréknét, Balmazújvárosról eljegyezte *Teitelbaum József* Büdszentmihályról. (Minden külön értesítés helyett.)

Strausz Jakab (Miskolc) aug. 28-án tartotta esküvőjét Miskolcon *Weisz Szerával*.

Szerkesztői üzenetek

„Könyv”: Hirschnek a szombatról szóló értekezésének magyar fordítását akármelyik pesti zsidó könyvkereskedőnél kapha. — **T. P., D.-Szerdahely:** Fenti üzenet Önnek is szól. Hirsch „Neunzehn Briefe”-jét lefordította Fischer Fülöp sárospataki főrabbi. Lehmanu-fordítások nem kaphatók könyvkereskedésben. Sziveskedjék talán a pápai „Mirjam” egyesülethez fordulni (Wider S. rabbiné). — **M. M., Fülöpszállás:** 1886. augusztus 16. egy hétfői nap, Av hó 15. volt. — **Galánta:** Köszönjük kedves bizalmát s kérjük mások is szives közreműködését. Mostani fejtegelését nem közölhetjük, mert a nagy harcban teljes semlegességét akarunk tanúsítani. — **R. Gy.:** Cikke első

fele nem új, annak tartalmát nemrég közöltük. Rojshasonói dolgozatát szivesen vesszük, de kérjük azt legkésőbb vasárnap postára adni. — **G.:** Igen; de a tartalmától függ. — **G. Fülöp:** Igaza van. De sérelme orvoslásának módja, hogy a beszédhez forduljon „*ה*”. — **B. J., Derecske:** Hogy a vázolt előzmények után tartoznak-e Önök din-tajró elé állni, kérdezzék meg főrabbi uruktól! — **R. Gy. és G.:** Cikkeik helyszüke miatt jövő számra maradtak.

Nyilt-tér*)

Hogyan lehet egy hitközség többsége nélkül rabbit választani?

Három hónappal ezelőtt *Félegyházán* rabbiaválasztás volt és a híres temesvári főrabbi urat, *Szófer Hermant*, 79:31 arányban választották meg nagy lelkesedéssel. Azonban a félegyházi hitközség sálakja olyan sértő leveleket írogatott neki és olyan gyalázatos, nyomdafestéket nem tűrő kijelentéseket tettek a főrabbi és feleségére, hogy ő nem foglalta el a félegyházi rabbiszéket. Tehát egy másik rabbi jelöléséről kellett gondoskodni. Közbejött a meleg nyár és többen a hitközségi tagok közül nyári pihenőre mentek. A hitközségi elnök ur a tagok zömének távollétében meg is hívott próbára egy papot és 8 napra rá kitzüzte a papválasztó közgyűlést, de — minden ellenjelölés nélkül. Időközben a távollevők hazaértek, ellenjelöllet jelölni óhajtottak, de ez az elnök akaratán meghiúsult. Ezeknek nem maradt más hátra, mint azon dolgozni, hogy a közgyűlés ne legyen határozatképes és így a választás elhalasztassék. Ezt sikerült is elérnie és a m. hó 26-ára kitzűzött közgyűlés nem volt határozatképes, miért is az f. hó 4-ére, keddre lett elhalasztva. — A közgyűlésen jelenlevők ezt tudomásul vették és ki-ki útjára ment, idejét úgy beosztva, hogy a 4-ére, keddre kitzűzött választáson megjelenhessék.

Most következik a legérdekesebb része a történetnek: Az elnök ur nem szólt egy szót sem és meghívókat nyomtatott f. hó 2-ára, azaz vasárnap délután 2 órára, az eljáráság nevében, melyeket a hozzá közelállókhöz küldött szét, arra kérvén

*)E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és nem azonosítja magát a közlemény tartalmával.

őket, hogy a papválasztó közgyűlésre vasárnap délután 2 órakor föltétlenül jelenjenek meg. Nem törődve azzal, hogy a választás kedde délutánra lett kitzűzve és azzal sem, hogy vasárnap a hitközség egy jelentékeny része idegenben, vásáron volt. A rabbiaválasztást megejtette és sikerült is neki a 126 szavazatból 52-vel a papot megválasztani. — Nem akarok azzal foglalkozni, miként hozta össze az elnök ur az 52 szavazatot, mert arra az egész újság terjedelme sem volna elegendő, csupán egy esetet fogok megemlíteni. *Strassburger Sámuel*, mikor leadta szavazatát és az urnától távozott, az elnök ur utánaszólt, hogy „önnek még egy szavazata van”, mire *Strassburger* észhez kapva, ámbár nem tudta, miről van szó, azt felelte: *ja igen...* Erre egy ellenzéki azt kérdezte, kitől, amire *Strassburger* zavartan felelte: az anyósomtól. Ekkor ugyan az az ellenzéki azt vágta vissza, hogy az anyósának nincs is szavazati joga. Végre az elnök ur segítette ki a zavarából, aki pedig hivatott volt a meghatalmazások szabályszerűsége fölött örködni, mondván, hogy „őzv. Bartánétól van önnek meghatalmazása”. Már pedig az alapszabályok értelmében csak az szavazhat meghatalmazásból, kinek a meghatalmazó nő személyesen, két tanu előtt írásbeli meghatalmazást ad. *Strassburger* pedig nem is tudta, hogy az illető asszony neki meghatalmazást adott.

A szavazás után sikerült a jelenlevő csekélyszámu ellenzéknek, kik a fentebb közölték dacára is tudomást szereztek arról, hogy vasárnap tartják meg a papválasztó közgyűlést, elérni azt, hogy a *Rabbonesbrief*-et nem adják át a megválasztott rabbinak minaddig, míg az elne elhangzottakat nem tisztázzák.

Még egy humoros dolog. A közgyűlés végén az elnök ur azt indítványozta, hogy menesszenek a megválasztott rabbi urnak egy sürgőnyt, melyben „*egyhangu*” megválasztásához gratulálnak neki, mire egy ellenzéki ellenindítványt tett, hogy az lehetetlen, mert a választás nem volt egyhangu, de az elnök ur nem fogadta el az indítványt, mondván: „*azt akarom, hogy a sürgőnyben ne legyen szépséghiba és fenntartom indítványomat*”. A hivatalos távirat megszövegezését nem vártam be, hanem azt megelőzendő, a következő sürgőnyt küldtem a főrabbi urnak: „*126 tagu hitközségből 52 Önre szavazott, mint ellenzéki üdvözlöm*”. Így választottak *Félegyházán* papot.

Ami pedig az elnök ur által elküvetett szabálytalanságokat illeti, afölött az illetékes fórum fog ítéletet mondani.

Kiskunfélegyháza, 1928. szeptember 3.

Teljes tisztelettel;

Kun Ignác.

Budapesti autonom orthodox izraelita hitközség.

991 — 1928. sz.

Hirdetmény

templomi imaszékek bérbeadása tárgyában.

I.

VII., Kaziucz-yuccai templom és III. emeleti diszterem imaszékei

f. évi szept. 9-től (vasárnaptól) kezdve naponta d. e. 11—1, d. u. 5—7 óráig (péntek d. u. kivételével) a hitközség diszteremében (VII., Dob u. 35. III. em.) adatnak bérbe. A múlt

évi bérlők — amennyiben hitközségi tagok — szept. 9-ig (vasárnapig) elsőbbségben részesülnek. Ezen idő leteltével a hitközség szabadon rendelkezik az imaszékek fölött.

II.

VII., Orczy-házi templom imaszékei

f. évi szept. 2-től (vasárnaptól) kezdve naponta d. u. 5—7 óráig (péntek d. u. kivételével), vasárnap d. u. 4—7 óráig a helyszínen (VII. Király u. 1. 2. em.) adatnak bérbe. Hitközségi tagok, valamint régi bérlők

— akik az Orczy-házi templomban a múlt évben bérelt imaszékekre igényt tartanak — szept. 9-ig (vasárnapig) elsőbbségben részesülnek.

III.

IX., Tompa-uccai templom imaszékei

f. évi szept. 2-től (vasárnaptól) kezdve naponta d. u. 6—8 óráig (péntek d. u. kivételével), vasárnap d. e. 9—12, d. u. 3—6 óráig a helyszínen (IX., Tompa u. 17/a,

adatnak bérbe. Hitközségi tagok, valamint régi bérlők — akik a Tompa u. templomban a múlt évben bérelt imaszékekre igényt tartanak — szept. 9-ig (vasárnapig) elsőbbségben részesülnek.

IV.

V., Csáky-uccai templom imaszékei

f. évi szept. 2-től (vasárnaptól) kezdve naponta d. u. 5—7 óráig (péntek d. u. kivételével) (vasárnap d. e. 9—12, d. u. 4—7 óráig a helyszínen (V. Csáky u. 9.) adatnak bérbe. Hitközségi tagok, valamint régi bér-

lők — akik a Csáky uccai templomban a múlt évben bérelt imaszékekre igényt tartanak — szept. 9-ig (vasárnapig) elsőbbségben részesülnek.

V.

VII., Kazinczy-ucca 52—54. sz. a. „Tiferesz Bachurim imaszékei

f. évi szept. 2-től (vasárnaptól) kezdve naponta d. u. 6—8 óráig (péntek d. u. kivételével), vasárnap d. u. 5—8 óráig a helyszí-

nen (VII., Kazinczy u. 52/54. I. em.) adatnak bérbe.

Az imaszék tulajdonosa, illetve bérlője az imaszék használati jogát másra át nem ruházhatja. Amennyiben az imaszék tulajdonosa vagy bérlője az imaszék igénybe vételé-

ben akadályozva lenne, az imaszék használati jogát kizárólag a hitközség adhatja bérbe. Ezen határozatunknak a legszigorubbán érvényt fogunk szerezni.

Budapest, 1928. évi augusztus hó 15-én.

A budapesti aut. orth. izr. hitközség előjárósága.

Csak Goldberger-festőt kérünk! **GOLDBERGER SÁM.F. és FIAI RT.**

összes gyártmányait, ugymint:

kékfestő, karlon, rench, crepp, battist, kanavász, angin, cloth, serge, fehéráru, **barchet,**

flanell, műselyemkelmét, fejkendőket és mindenfajta maradékot viszonteladók a legelőnyösebben vásárolhatnak

REINER KÁROLY textilláru bizományi raktárában

Telefon: J. 392—12. Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 44 (Garay-tér sarok.)

Hirdetéseikért és pályázatokért orthodox szempontból nem vállalunk felelősséget

Pályázatok

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vas-
tagon szedett betűkből 32 fillér. Pályá-
zatok felvételnek: Budapest, Sip ucca 10.
— Hirdetések díja előre fizetendő. —

Miskolci orth. izr. anyahitközség

Pályázatot hirdetünk elemi is-
kolánknál nyugdíjazás folytán
megüresedett férfi tanítói állásra.
Pályázók eddigi működésüket,
orth. konzervatív, valláserkölcös
életmódjukat, alapos héber tudá-
sukat és a kommun alatti magatartásukat igazolni tartoznak. Il-
letmények mint az állami tanítóké.
Művészi tárgyakban kiválók és B.
listások előnyben részesülnek. Pá-
lyázati határidő szeptember 23.

Miskolci orth. izr.
anyahitközség.

A celldömölki Talmudtóra egy-
let keres egy vallásos böch-
képes tanító: תלמוד תורה ודאי
Fizetés havi 80 pengő, lakás és
vándorkoszt. Ajánlatok Neustadt
Samu elnök címére küldendők.

A sárvári Talmudtóra egyesü-
let keres egy תלמוד תורה ודאי
képes tanítót: תלמוד תורה ודאי
Fizetés megegyezés szerint. Utí-
költés csak a meghívottaknak té-
rítettik meg. Héber, jüdisch-
deutsch és magyar nyelven meg-
írt pályázatok bizonyítványokkal a
köv. címre küldendők: Schwarz
Adolf, Sárvár.

Apró hirdetések

Hirdetési díjszabás: minden szó egyszeri
beiktatása 13, vas- tagon szedett betűkből
26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII.,
Sip ucca 10. — Jelíges levelek kettős bor-
ítékban válaszbélyeggel ugyanoda inté-
zendők. — Apróhirdetések csak a díj elő-
zetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság

HUSZ ESZTENDŐ óta közvetít
házasságot Nagy Jenő Rákóczi
ut 57/b — Telefon (cégnélküli
levelezés).

KERESEK szépnek mondott leá-
nyom részére böchert, ki haj-
landó és alkalmas a sojchet-
pályára, mit nálam kitanulhat.
Kap megfelelő hozományt, hosz-
szabb időre teljes ellátást és

szoba butort; biztosítok kitűnő
állást is. Ajánlkozók (lehet fia-
tal özvegyember is) leveleiket
„Szerencse” jeligére a kiadóba
küldjék.

Állást nyer

TANITÓT KERESÜNK három I.,
egy II. és egy III. osztályu gim-
náziumi magántanulóhoz, aki
talmud (gemóre) tanítását is
vállalja. Héberben és magyar-
ban kiváló tanerők ajánlatai fi-
zetési igények megjelölésével
Mayer Nándor, Csenger, címre
kéretnek.

SZOMBATTARTÁSSAL női ru-
haszalónba tanuló leányok fel-
vételnek. Vajda Irén, Akácfa-
utca 57.

Állást keres

MAGID-NAK ajánlkozok egy ne-
mes böcher. Esetleg meg- vagy
benősülne. Levelek 16 filléres
bélyeggel „Lehetek akár rabbi,
akár kereskedő” jeligére a ki-
adóba kéretnek.

BÖRKERESKEDŐSEGÉD, vallás-
os fiatalember, 10 éve bőrbé-
vásárló, állást keres. Megkéré-
séseket, 16 fillér bélyeggel mel-
lékelve „bőr” jelige alatt to-
vábbit a kiadóhivatal.

MELAMED-NAK elmenne fiatal,
nőlen, nagy talmid-chóchem.
„Müsem” jelige.

KELLEMES, jóhangu talmudista
műszaf vagy sáchrisz-előimád-
kozónak ajánlkozok bárhova.
Klein Mózes, Gesztely.

Különféle

KIPONTOZOTT SZLICHESZ-CÉ-
DULAK kél melech jojsév-val
az old-lán nyomtatva, a meg-
rendelő lettszése szerinti szli-
chesszel; lakodalmi meghi-
vók magyar, német és héber
nyelven; einlég-könyvek prakti-
kus k'vitelben, ugyszintén min-
den más nyomtatvány a legki-
fozástalanabb kivitelben készül
Schwarz Lipót könyv-
nyomdájában, Kunszent-
miklós.

בארות אנרהם, halachikus
döntvények, bold. Klein Albert
munkája. Kapható Katona M.
Józsefnél, Budapest, I. Bercse-
nyi-u. 12. Ára P 2.—

ORTH. ISKOLA hittanítója dlákot
teljes ellátásra elvállal. — Teréz-
kört 3. II. 10.

SÍRKÖVEK minden kivitel-
ben legolesobb gyári áron
Schreiber Jakob
villanyerőre berendezett
sirkőüzemében Debre-
cen, Hunyadi-utca 14.

Uj héber könyvkereskedés!

Szántó Zsigmond

könyv- és papírkereskedése

VII., Sip-u. 12. (a hitközség székhá-
zában) megnyitott Ajánljalegolecsobb napi
áron az összes ünnepi és alkalmi szer-
tartási cikkeket, u. m. Talszim, Tefillin,
Machsorim, Szidurim, stb. Jahzeitáb-
lak legolesobbban csak itt rendelhetők
meg.

ארטה. כשר.

VÉNUS

ÉTELZSIR

SNYDERS gyári orth. főrabbi
hechser: ével ellátva

VÉNUS ÉTELOLAJ

kiváló minőségben minden —
szer, csenecsze és élelmiszer
üzletben kapható. — Gyártja:

Olajművek r.-t.

Kohn Adolf és Társa

Győr—Budapest,

Zoltán-utca 16.—

Telefon: 8—22.

Képviselet:

Sussmann Lipót és Tsa

Telefon: „Ujpest” 161.

ארטה. כשר.

Felelős szerkesztő és kiadó: János

GROSZBERG JENŐ.

Hoffmann és Társa könyvnyomda.

Budapest, VI, Próféta ucca 7

ZSIDÓ UJSÁG

A magyar orth. zsidóság hetilapja.

Megjelenik hetenkint egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VII., SIP-UTCA 10
TELEFON: József 425—90.

ALAPITOTTA:
GROSZBERG LIPÓT ז"ל

ELŐFIZETÉSI DÍJ: 1 ÉVRE P 20.—
P 18.—
KÖLFOLDRE : : : P 22.—
Postascheckekontó-szám: 50.791.

ראש השנה תרפ"ט

A Zsidó Ujság számára elmondta főt. Reich Koppel főrabbi.

Reich Koppel kir. tanácsos,
felsőházi tagnál tettük tisztele-
tünket. Ráterelődött a beszéd a
mostani Rojshasonóra, amely
szombatra esik és amely alkalm-
ra a budapesti orthodox
hitközség területén a talmud
erre vonatkozó részletét tanul-
mányozzák. Erre felvillogott az
aggastyán szemé, amelyről
ugyanazt lehet mondani, mint
a 120 éves Moise Rabénü-ről:
„nem homályosult el” — s kö-
vetkezőt mondotta:

— A Misna azzal kezd: »Rojshasonó jojm tojv-ja, amely sabosz-ra esik». Komolysága mellett is ünnepnek, jó napnak nevezi a

Misna Rojshasonót, mert az élet-
mulandóságára, az élet igazi tartal-
mára, a végtelen I-ten irgalmára és
örökkévalóságára való gondolás
ünnepi hangulatba öltözteti a lel-
ket. Különösen jó ünnep lesz a
mostani Rojshasonó, amely szom-
batra esik és sok zsidó testvé-
rünkben megéreli a sabosz meg-
tartásának szent fogadalmát, tek-
nettel arra, hogy a sabosz megör-
zése felér az összes vallási törvé-
nyekkel.

— Mi mást kívánhatunk tehát
magunknak és testvéreinknek, mint

ezt: valósuljon meg a misna té-
tele »jojm tojv sel rojs hasonó»,
különösen jó nap a Rojshasonó,
»sechol lihjojsz besabosz», ha szom-
batra esik és a szent sabosz szi-
goru megtartását vési szívünkbe.

— Ha így fogjuk fel a Rojshasonót,
hozzánk is szól a szózat, a-
melyet egykor Nechemjó és
Ezró intéztek a zsidósághoz
Rojshasonó napján: szent napja
van ma a mi urunknak és ezért ne
bánkódjatok, de az Örökkévaló
bizalmában való öröm legyen
erősségetek.

A zsidó közélet etikája

Írta: óbudai Freudiger Ábrahám, a budapesti orth. hitközség elnöke

A Rojshasonónak a zsidóság lel-
kéből kisugárzott jellegzetessége,
hogy nem csak új évet jelent, ha-
nem erkölcsi megújodást is hir-
det. »Sapru ma aszéchem —
javítsátok meg tetteiteket» — hang-
zik az ünnepi ima értelme. S ha
keressük: mi lehet annak az erköl-
csi megújodásnak tartalma, ugy-
erre rávezet bennünket a mid-
rásnak egy megjegyzése a szent-
tely helyéről. Rojshasonó ünnepén
felolvassuk a Tórából Avróhom
ösatyánk páratlan, a fia feláldozá-
sától sem visszariadó áldozatkész-
ségéről szóló történetet. Az »aké-
do» helyének neve Avróhom szer-
int: »Jir-e» (I-ten lát). Am Sém,
Nojach fia, a helyet már régeb-
ben »Solém» névvel látta el. Hogy
mindkét elnevezése jusson érvény-
re, az I-ten elnevezie a szent helyet
Jerüsolájmna, mely szóban benne
van Avróhom (jerü) és Sém

(solájim) elnevezése. Ebben a mid-
rásban megboldogult apám a
mint a »Moise Jedabér» című mű-
véből kitünik — a zsidó élet
egyik fontos utmutatását látja ki-
fejezve. Nézete szerint Sém a ti-
pusa ama jámbor zsidónak, aki ö-
n magának vallásos, de a köz-
vetlen környezetével egyáltalában nem
törődik. Avróhom viszont élete cél-
ját a környezet felvilágosításában
és megjavításában látta. De a köz-
vetlen foglalkozás olyan típuso-
kat is kitermel, akiknek belső,
egyéni vallásossága egyáltalában
nem felel meg a közben elfoglalt
pozíciójuknak. Ezért nevezte az Ur
az ő szentélyének nevét úgy, hogy
ugy az egyén vallásosságát jelző
»solém» szót, valamint a közösség
szeretetének kötelességére mutató
»jir-e» szót magában foglalja, hogy
ezzel jelezze az erkölcsi megújodás
lényegét: a zsidó közélet fér-

fiai egyéni életükben is legyenek
vallásosak és igaz I-tenfelők,
mert csak így épülhet fel közö-
ségünk Jerüsolájmna.

Megboldogult Apám e midrás-
magyarázata a mai időben is meg-
gondolásra késztet. A zsidó közö-
ség kétféle típusokból áll. Az egyik
a közéleti szereplő, akinek a zsidó-
ság a külvilág számára aján-
landó valami. A másik típus a csak
magának élő, a klal ügyeivel
teljesen szakító, egyébként vallá-
sos ember. A kettő közötti ellen-
tét azután sok visszasságot okoz
a zsidó közéletben.

Mert ki tagadhatja, hogy való-
ban szomorú és diszharmonikus,
ha a zsidó ember szereplése és
vallásossága oly kirívóan ellenke-
zik egymással? Erkölcsi megújodás
a zsidóság számára e kétla-
kosság megszűnése nélkül lehetet-
len! Rojshasonó ünnepén szálljon